

ተወልደ ሚናስ ናብ ልብኻ ተመለስ
(ብካምን የሕደጎ)

ሐው ተወልደ ሚናስ ንውድብ ደምሐኩኤ (ዲሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሐርነት ኩናማ ኤርትራ) አብ ማእከላይ መሪሕነት ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ካብ ዝወከሉ ሓደ እዩ። በዚ መሰረት አባል ካለኣይ ጉባኤ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን እውን ነይሩ እዩ። አብቲ ቀዳማይ ምዕራፍ ናይቲ ጉባኤ ዝነበረ ኩነታት ብዝምልከት አብቲ ናይ ባሕቲ መጋቢት 2007 ጋዜጣዊ መግለጺ፡ ዝሃቦ ምስክርነት ምስቲ ነጻይ አብኡ ዝነበሩ ዝሓበሩኒ ፍልልይ የብሉን። ነቲ ዝነበረ መስርሕን ሕድገታትን ብዝግባእ ጠቐስዎ ኣሎ። አብቲ ድሕሪ ምጅማር ኣኼባ ማእከላይ መሪሕነት ንዝምልከት ዝሃቦ መብርሂ ግና ብንጽር ዘይገለጸ ንዕኡ'ውን ዘጸገሞ ጉዳያት ከም ዘሎ ተግባር። ብዛዕባኡ ሓደሓደ ክሕግዎ ድማ እነሆ መሪጸ።

አብ ከምዚ ዝኣመሰለ መራሕቲ ዝፍተንሉ ኣጋጣሚ እቲ ቀዳማይ ምርጫ ፖለቲካዊ ፍታሕ ምምጻእ እዩ። መን ይፈልጥ እቲ ፖለቲካዊ ፍታሕ እንተዘይ ተግባቱ ግና ከምቲ "... ብዕራይ ናብ ዘበለ እንተብለ ዕርፊ ኣጽንዕ..." ዝበሃል ምስላ ናብ ሕጋዊ አሰራርሓ እዩ ዝምጻእ። ሕጋዊ አሰራርሓ ክበሃል እንከሎ ድማ ናይ ነበረያነበረ ሕጊ ዘይከነሰ ቦቲ ዝሓደሰ ሕጊ ኢኻ እትሰርሕ። ማለት እዚ ጸገም ዘጋጠሞ ኣኼባ ማእከላይ መሪሕነት ቦቲ አብ ግዜ ምሕዝነት ኮነ ቦቲ አብ ግዜ ኪዳን ቅድሚ 2ይ ጉባኤ ዝምረሓሉ ዝነበረ ሕጋዳት ኣይኮነን ዝቐየድ። አብ ክንድኡ ቦቲ አብ 2ይ ጉባኤ ኪዳን ዝጸደቐ ውሽጣዊ ሕጊ ወይ ቅዋም እዩ ክምራሕ ዝግበእ። ካብኡ ሓሊፉ ሓደ እዩን እገለ በዚ ኣገባብ ተመሪጹ፡ እገለባ ሓደ እዩን በዚ ኣገባብ ተሪፉ ዝብል ህውተታ ምቕራብ ተቐባልነት የብሉን።

እዚ አብ 2ይ ጉባኤ ኪዳን ዝጸደቐን ጌና ቀለሙ ከይነቐጸ ዝተጣሕሰን ውሽጣዊ ሕጊ ወይ ቅዋም ነፍሲ ወከፍ ናይ ኪዳን ናይ ስልጣን ጽላታት ብሽመይ ክሰርሕ ከም ዝግበእ ነፍቱ ኣደማምጻ ዘቐመጠ እዩ። ኮነ ኢልካ ተዘይኮይኑ ንጥሕስት ዝዕድም ኣገላልጻ እውን የብሉን። ንኣብነት ናብ አሰራርሓ ማእከላይ መሪሕነት እንተመጸእና፡ ካብ ዕማማቱ ሓደ "... ካብ ኣባላቱ ኣቦ መምብር፣ ምክትልን ጸሓፊን ማእከላይ መሪሕነት ይመርጽ። ከምኡ'ውን ኣቦ መምብርን ኣባላትን ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ይመርጽ..." ብዝብል ኣሰፊሩ ንረክብ። እዚ አብ ዓንቀጽ ሸውዓት/መ/ቁጽ 6 3 ዝተጠቐሰ፡ ካብቲ 7 ዓባይቲ ዕማማት እቲ ማእከላይ መሪሕነት እዩ።

አብ ኣኼባታቱ ብሽመይ ይውስን ንዝብል ድማ ክከም ክብደት ናይቲ ውሳኔታት እቲ ዝድለ ድምጽታት ብዝርዝር ኣቐሚጡ ኣሎ። ንኣብነት ንምጥቃስ ህጹጽ ኣኼባ ንምጽዋዕ ካብ ማእከላይ መሪሕነት ናይ 50+1 ድምጺ ምርካብ እኹል ምጂኑ አብቲ ቅዋም ተጠቐሱ ኣሎ። ብዘይካዚ ብ2/3 ድምጺ ኣባላት ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ህጹጽ ኣኼባ ናይ ማእከላይ መሪሕነት ምጽዋዕ ከም ዝክእል ሰፊሩ ኣሎ። ንግእገረ መገድና ንምጥቃስ ድማ ውሳኔታት ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ብ2/3 እዩ ዝሓልፍ ዝብል ዓንቀጽ እውን ኣለና። አብ መወጻእታ ድማ ማእከላይ መሪሕነት ውሳኔታቱ ብ3/4 ብዝሒ ድምጺ የሕልፍ ይብል። ስለዚ ብሓደ ወገን ምምራጽ መሪሕነታት ሓደ ካብ ቀንዲ ዕማማት ማእከላይ መሪሕነት እዩ ካብ በልና እሞ ድማ ብዘይካዘን ብፍሉይ ዝሰፈራ ካልእ ውሳኔታት ማእከላይ መሪሕነት ብ3/4 ይሓልፍ ካብ በልናሲ በየናይ መንገዲ መጻእና ኢና ብ50+1 ንዝተመረጸ መሪሕነት ሕጋውነት ነልብሶ?። ኣነ ግና ሓደ ስግኣት ኣለኒ ማለት ምምራጽ መሪሕነት ውሳኔ ኣይኮነን ዝብል መህደሚ ነጥቢ ከይመጽእ። አብ ዝካየድ ዘይስሩዕ ክተግት ከምኡ ዓይነት ስምዒታት በጫቕ ከም ዝብል እውን ተግባር ኣለኹ። ምስዚ ኩሉ ግና ካብቲ ኣነ ዝፈልጦ ተወልደ ሞናሰናይ ብሎክ ክልተ ኣቦ መምብር ስለ ዝተባህለ፡ ከምዚ ዓይነት ሸፈጥ ከይመጽእ ተስፋ ኣለኒ። እቲ ጋዜጣዊ መግለጺ ናትካ ጥራይ ዘይኮነሰ ብዙሕ ቅዱስን ርኽብን ኣእዳው ዝተሓወሶ ምጂኑ'ውን ኣይሰሕቶን እዩ። ስለዚ ተወልደ ንሸኻ ኮነ ካለኣት ኣባላት መሪሕነት ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ዲሞክራሲያዊ ኪዳን እዮም ኢልካ ዘርዘርካዮም ዘለኻ ኣሕዋት ውጽኢ ናይ ዓመጽ እምበር ብሕጋዊ መንገዲ ዘይመጹ ምጂኖም ክትርዳእ እላበወካ። ኩሉ መንገዲ ጸልማት ኮይኑ ምስተራእየኩም ዝፈጸምኩም ታሪኻዊ ጌጋን ብረት ዘይተሓወሶ ዕልዋ ምጂኑ እውን ኩሉ ተገንዚብዎ እዩ። እንተ እቲ ናይ ማእከላይ መሪሕነት ኣባልነቶም ግና ብናይ ውድባቶም ዝረኽቡዎ ውክልና ስለ ዝኾነ ኣብ ቦታኡ እዩ።

አብቲ ንሕጋውነት ብዝምልከት ዘቐረብካዮ ርኢቶ፡ ርግጽ እዩ ንሰልፊ ናህዳ ኤርትራ ኣጉዲልካ ናይ ማእከላይ መሪሕነት ምልኣት ኣሎ። ሰልምንታይ 2/3 ስለ ዝብልን እቲ ንሸኻ ዘለኻዮ ብሎክ

14 ድምጺ ስለ ዝነበሮ። እንቶኹን እዚ ምልኣት ኣለዎ ዝበሃል ዘሎ ኣኼባ ውሳኔታቱ እንተላይ ዘካየዶ ምርጫ ሕጋውነት የብሉን። ስለምንታይ ሕጋዊ ውሳኔ ክሕልፍ ሰለስተ ርብዓ ማለት ብውሕዱ 15 ድምጺ ክውንን ነይርዎ። ስለዚ እዚ ኣባላት ማእከላይ መሪሕነት ብሎክ ክልተ ዘካየድዎ ኣኼባ ውሳኔ ዘይሰርሕ ዓይኒ ዘልዎ ሬሳ እዩ ነይሩን ዘሎን።

ኣነ እዚ ክብል እንከሸኹ ሓው ተልደ ምናሴ ኣባል ማእከላዊ መሪሕነት ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን፣ እውን ነዚ ብሩህ ነገር ምግንዛብ የጸግሞ እዩ ካብ ዝብል ነቐለ ኣይኮንኩን። ንሱ እንቶኹን እውን ኣብቲ መግለጺኡ ኣብ ቀዳማይ ገጽ "... እቲ ዋና ጸገም እንታይ እዩ እንተበልና ቦቲ ኣብ ቅዋም ሰፊሩ ብዘሎ መሰረት ብ3/4 ውሳኔ እንተደኣ ዝሓልፍ ኮይኑ ሓደ ሕጹይ እውን ንኩሓልፍ ኣይክእልን እዩ። እዚ ድማ ካብ ክልቲኡ ሸንቓት ዝምረጽ መሪሒ ኣይክህሉን እዩ።..." ዝብል ሓሳብ ኣሰፊሩ ኣሎ። ኣብዚ እቲ ጸገም ከም ዘጋጠመ ኣነ ምስ ሓው ተወልደ ምናሴ ይሰማማዕ እዩ። እቲ መፍትሒ ግና ንስልጣን ጉባኤ ጥሒሰካ ብናትካ መንገዲ ምኻድ ዘይኮነስ፣ እቲ ኣየስርሕን እዩ ዝተባህለ ናይ ኣወሳሰና ሕጊ ኣብቲ ባህርያዊ ቦታኡ ኣብ ጉባኤ ከይዱ ከም ዝመሓየሽ ምግባር ጥራይ እዩ ነይሩ። ማለት ነቲ ኣብ ቅዋም ኪዳን ምዕራፍ 10 ቁጽሪ 2 "...ኣብዚ ቅዋምዚ ምምሕያሻት ንክታኣታቱ ሰልጣን ዘለዎ ጠቕላላ ጉባኤ ኪዳን ጥራሕ እዩ..." ብዝብል ሰፊሩ ዘሎ ቀይዲ ምጥሓስ ናይ ዓገብ ዓገብ ምኻኑ ክዝንጋዕ የብሉን።

ኣብቲ ሓው ተወልደ ዝሃቦ ጋዜጣዊ መግለጺ ብዛዕባ ኣድላይነት ህጹጽ ጉባኤ ጠቐሱ ኣሎ። ኣድላይነት ህጹጽ ጉባኤ ብኩሉ ብሎካት ተቐባልነት ዘለዎ ኮይኑ ይሰመዓኒ። እቲ ካብዚ ቀጺሉ ዝቐረበ ሕቶ "...ብኸመይን ብናይመን መሪሕነትን ናብ ህጹጽ ጉባኤ ንበጽሕ?" ዝብል እዩ ዝኸውን። ኣነ ከም ዝመሰለኒ ሓው ተወልደ ምናሴ ኣብቲ ዝሃቦ ጋዜጣዊ መግለጺኡ መልሲ ሂብሉ ኣሎ። ኣንቶኹን ብዘይ ቃለ-ዓለም መልሱ ፍትሕዊ ኣይኮነን። ምኻንያቱ እቲ ካብ ብሎክ ክልተ ተጸባቢቡ ዘይሕጋዊ ፈጻሚ መሪሕነት ዝመረጸ ጉድለ መሪሒ ናብ ሕጹጽ ጉባኤ ከብጽሕ ማለቱ እንቶኹይኑ "... ዝኣኸለን ጥሒንጎሲ በዓለ-ግርያም ይብላ..." እዩ ዝኸውን። ነቲ ኣብ ጉባኤ ክመሓየሽ ትጽቢ ክግበረሉ ዝግባእ ዓንቀጻት ብትዕቢት ጥሒሰካስ ነቲ ጥሕሰትን ትዕቢትን ዝፈጠሮ ኩነት ብኡባኤ ሕጋውነት ከተልብሶ ናይ ምድላይ ተንኮል ዘለዎ ናይ ህጹጽ ጉባኤ ጠለብ እውን የምስሎ። ግደ ሓቂ ንምዝራብ ግና ነቲ ተፈጠሩ ዘሎ መዋጥር ኣብ ህጹጽ ጉባኤ ናይ ምፍታሕ ሓቀኛ ድሌት እንተልዩ፣ ናብቲ ጉባኤ ነቶም ክልተ ኣብቲ ወጥሪ ተዋሳኒተ ዘለዉ ብሎካት ብማዕረ ክሳትፍ ዝኸእል ፍታሕዩ ወይ ግዚያዊ ኣሰራርሓ ክርከብዩ ዝግባእ። ኣብዚ ብብሎክ ሓደ ዝቐረበ ናብ ጉባኤ ብመንገዲ መሰጋገሪ ሰክረታርያት ምብጻሕ ዝብል እማመ ብኸልእ ካብኡ ዝሓሸ ክሳብ ዘይተሳዕረ ነዓይ መተካእታ የብሉ። እዚ ሓው ተወልደ ብስሙ ጋዜጣዊ መግለጺ ዝሃበሉ ብሎክ ኣብዚ ዋላ ተጸሚሙ ንህልኽ ስዒሩ ዋጋ ተዝከፍል ድማ ኩሉ ናይ ክሳብ ሕጂ ሓጥያቱ መተሰርየሉ ዝብል እምነት ኣለኒ። ካብዚ ሓሊፉ ንሓቀኛ ትሕዝቶ ናይቲ ጉዳይ ጓሲኻ ሰማዕቲን ኣንብብትን ንምዕሻው ሸውዓተን ሰለስተን ውድባት ናይ ምውድዳር ድፉን ኣኪያዩዳ ብሓጺሩ ካብ ንግዚያዊ ሃልኪ ሓሊፉ ዘምጸኦ ፍታሕ የለን። እዚ ሓይልታት እዚ ሓደ እዋን በበይኑ ከድምዕ ከም ዘይክእል ምስተረድኤ ዝተራኸበ እዩ። እዚ እምነትዚ ድማ ተደላኻ ተፍርሶ ተደላኻ ትሰርሖ ዘይኮነስ ሸኣውዓተ ኢና እናበልካ ፍንጭራዕ ትብለሉ ኣይኮነን። እቲ ካልእ ጉዳይ ቁጽሪ ውድባት ናይ ምውድዳር ሕሳብ ዘይኮነስ ነቲ ድሕሪ ውድባት ዘሎ ጉዳይ ምርኣይ እዩ። ማለት ብውድባት ውሑድ ኮንካ ብዙሕ ህዝቢ እተሰልፍ ብውድባት ብዙሓት ኮይንካ ድማ ውሑድ ሰዓቢ ክህልወካ ከም ዝኸእል እውን ምግንዛብ የድሊ።

ክብርን ዝኸርን ንሰማእታት ኤርትራ
14 መጋቢት 2007